

УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Факультет управління та бізнес-аналітики

**Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
імені академіка УАН Зіновія Маніва**

**Робоча програма навчальної дисципліни
«ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ»**

ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти за

**галуззю знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,**

Розробник: Томин М.Ю., викладач-методист кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ім. академіка УАН Зіновія Маніва.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності імені академіка УАН Зіновія Маніва
Протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри
підприємництва, торгівлі та
біржової діяльності імені
академіка УАН Зіновія Маніва,
кандидат економічних наук,
 Б. С. Бринзей

«30» серпня 2018 року

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин в економіці України й формування конкурентного середовища об'єктивно вимагають впровадження нових підходів до управління податковими витратами на підприємстві.

Нерівномірність і суттєвість рівня податкового навантаження, наявність «тіньового» сектору економіки призводить до диспропорційності конкурентних засад, зниження фінансово-економічних показників підприємства й економіки держави в цілому. В сучасних умовах першочергового значення набуває впровадження в діяльність підприємств податкового планування-системи заходів підприємства, спрямованої на максимальне використання можливостей чинного законодавства з метою законної оптимізації податкових платежів.

Навчальна дисципліна «Податкове планування» буде корисна майбутнім економістам, фінансистам, бухгалтерам тим, хто збирається здійснювати підприємницьку діяльність.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо оптимізації податкових платежів суб'єктів господарювання в рамках діючого законодавства.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- вивчення теоретико-організаційних засад податкового планування;
- засвоєння основних принципів обґрунтування господарських рішень з врахуванням факторів оптимізації податків та податкових ризиків;
- набуття навиків самостійного складання проекту податкового планування.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес податкового планування.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні та практичні засади здійснення процесу податкового планування на підприємстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- теоретичні основи, науково-поняттєвий та категорійний апарат податкового планування на підприємстві;
- сучасні принципи та методи податкового планування, види та етапи податкового планування;
- методикою податкового планування;
- методикою обґрунтування господарських рішень з врахуванням факторів оптимізації податків та податкових ризиків;
- методичний підхід до складання проектів податкового планування.

вміти:

- володіти методикою податкового планування;
- здійснювати обґрунтування господарських рішень з врахуванням факторів оптимізації податків та податкових ризиків;
- будувати методичний підхід до складання проектів податкового планування;
- складати проекти податкового планування за різними податками та зборами;
- розраховувати показники податкового навантаження на підприємство;

- визначати податкові ризики по альтернативних проектах податкового планування;
- скласти податковий календар та податковий план з урахуванням здійснених заходів податкового планування.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю.

Професійні компетенції, що формуються в процесі вивчення дисципліни

Інструментальні компетенції

- здатність отримувати, аналізувати та систематизувати інформацію з базових питань програмного матеріалу навчальної дисципліни з різних джерел (підручників, навчальних посібників, періодичних видань, Інтернету та ін.);
- здатність ефективно організувати свій час.

Міжособистісні компетенції

- здатність здійснювати ефективні міжособистісні комунікації;
- здатність працювати у команді та в міжнародному контексті;
- здатність сприймати різноманітність та міжкультурні відмінності;
- прихильність до етичних цінностей.

Системні компетенції

- здатність застосування знання з питань податкового планування і прогнозування на мікрорівні у професійній діяльності

Спеціальні компетенції

- здатність застосовувати прийоми та методи податкового планування на практиці;

– здатність застосовувати методичні підходи до визначення (обчислення) сум податкових платежів на плановий період, а саме: податків, зборів та обов'язкових платежів, що їх відносять на витрати виробництва й обігу (включають до собівартості продукції, робіт і послуг); податків, які сплачують з прибутку; акцизів податків, що їх включають до ціни реалізації понад відпускну ціну виробника (ПДВ, акцизний збір, мито); загальної суми податкових платежів;

– здатність здійснювати аналіз і прогноз змін нормативно-правової податкової бази на плановий період;

– здатність здійснювати вибір оптимального податкового режиму;

– здатність аналізувати ефективність здійснення податкового планування на мікрорівні;

– розвиток уміння самостійного поповнення і оновлення своїх знань з актуальних питань податкового планування і прогнозування та творчого їх використання у практичній діяльності.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як «Гроші і кредит», «Фінанси», «Інвестування», «Ринок фінансових послуг»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчального курсу	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 6	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова	
	Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		
Модулів: 1	Освітня програма «Бізнес та приватне підприємництво»	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 5		3-й	3-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: реферат, бесіда, діалог		Семестр:	
Загальна кількість годин: 210		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції:	
		36 год.	10 год.
		Семінарські:	
		36 год.	4 год.
		Лабораторні:	
		- год.	- год.
		Самостійна робота:	
108 год.	166 год.		
Вид контролю:		екзамен -30 год.	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 : 70

для заочної форми навчання – 7 : 93

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студента університету з навчальної дисципліни «Податкове планування» на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала оцінювання знань студентів: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 «відмінно»
80-89	B	4 «дуже добре»
65-79	C	4 «добре»
55-64	D	3 «задовільно»
50-54	E	3 «достатньо»
35-49	FX	2 «незадовільно»
1-34	F	2 «неприйнятно»

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний
2. Репродуктивний
3. Дослідницький
4. Самостійна робота пошукового характеру

Самостійна робота – виконується студентами під час навчальних заняттях або у позааудиторний час за завданнями викладача та включає: підготовку до практичних занять; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; розгляд питань, винесених на самостійне опрацювання; написання рефератів.

Засоби діагностики:

Поточний контроль здійснюється у формі:

- фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування студентів;
- контрольного тестування студентів та перевірки ситуаційних завдань;
- оцінювання самостійної роботи та індивідуальних завдань студентів;
- оцінювання виконаних завдань контрольної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі комп'ютерного тестування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи державного планування податкових надходжень, податкового планування на підприємстві

Тема 1. Прогнозування і планування податкових надходжень. Методи прогнозування і планування податкових надходжень

1. Співвідношення понять “податкове планування” та “планування податкових надходжень”. Зміст поняття “прогнозування і планування податкових надходжень”. Чинники, які впливають на якість прогнозування і планування податкових надходжень.

2. Застосування в податковій роботі багатомірних методів статистичного аналізу. Суть та напрями застосування економіко-математичних методів аналізу. Використання статистичних методів прийняття рішень в плануванні та прогнозуванні податкових надходжень.

3. Методичні аспекти прогнозування податків та зборів. Прогнозування (планування) окремих податків і зборів. Законодавча база для прогнозування та планування окремих податків і зборів. Прогнозування податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб. Прогнозування ПДВ і акцизного податку.

Тема 2. Податкове планування в системі загального планування підприємства

1. Поняття податкової політики підприємства, податкового менеджменту. Поняття податкової політики підприємства та податкового менеджменту. Мотивація впровадження податкового планування на підприємстві: економічні, моральні, техніко-юридичні фактори.

2. Поняття податкового планування та податкового тягара підприємства. Поняття податкового планування. Вплив податків на фінансове становище підприємства. Податковий тягар підприємства: методика розрахунку, вплив на впровадження заходів податкового планування.

3. Місце податкового планування в системі планування підприємства. Відмінність між поняттями бюджетування податків та податкового планування. Схема реалізації та складові процесу бюджетування податків та податкового планування.

Тема 3. Податкові ризики в заходах податкового планування

1. Зовнішні та внутрішні ризики в податковому плануванні. Законодавчі, організаційні, технологічні, комерційні, психологічні, соціальні ризики, ризики контролю та відповідальності. Порядок розрахунку ризиків та вплив на заходи податкового планування.

2. Законні та протизаконні способи мінімізації податків. Поняття обходу податків, заниження бази оподаткування, приховування бази оподаткування. Поняття ухилення від сплати податків. Критерії відмінності понять податкового планування та ухилення від сплати податків. Негативні наслідки застосування незаконних способів мінімізації податків.

3. Поняття та наслідки удаваного та фіктивного правочину. Поняття та наслідки удаваного та фіктивного правочину. Зміст та сутність судових доктрин: «сутність над формою», «ділова ціль», «угода по кроках».

Змістовий модуль 2. Принципи, методи, види та етапи податкового планування на підприємстві

Тема 4. Принципи та методи податкового планування на підприємстві

1. Загальні і спеціальні принципи податкового планування на підприємстві. Загальні принципи податкового планування на підприємстві: Принципи єдності (системності), участі, безперервності, гнучкості, точності. Спеціальні принципи податкового планування на підприємстві: Принципи законності, комплексності, оптимального співвідношення ризику та вигод, перспективності, альтернативності, натуральності.

2. Загальні методи податкового планування на підприємстві.

Методи: мікробалансів, графоаналітичних залежностей, матрично-балансовий, статистичні, розрахунково-аналітичний, нормативний, економіко-математичного моделювання.

3. Спеціальні методи податкового планування на підприємстві.

Методи: заміни відносин, розподілу відносин, делегування податків структурі-сателіту, використання офшорів, використання переваг міжнародних договорів, використання облікової політики, відстрочення податкового платежу.

Тема 5. Види та етапи податкового планування на підприємстві

1. Критерії відмінності податкового планування на макро та мікрорівні.

Податкове планування на макро- та мікрорівні: сутність, критерії відмінності.

2. Класифікація видів податкового планування на підприємстві.

Класифікація видів податкового планування на підприємстві за сферою застосування, організаційною структурою суб'єкта податкового планування, організаційно-правовою формою суб'єкта податкового планування, характеру управлінських рішень, інструментарію. Стратегічне, поточне, індивідуальне, корпоративне, внутрішньодержавне, міждержавне, податкове планування з застосуванням податкових пільг, податкових «лазівок».

3. Етапи податкового планування на підприємстві.

Зміст та характеристика організаційно-підготовчого, дослідницького, планово-розробного та етапу практичної реалізації податкового планування на підприємстві.

Змістовий модуль 3. Методика та організаційні аспекти податкового планування на підприємстві

Тема 6. Методика податкового планування на підприємстві

1. Інструментарій податкового планування. Послідовність підбору даних для дослідження та оптимізації податкового поля підприємства. Топологія та порядок систематизації схем оптимізації податкових платежів. Аналіз податкового поля підприємства, факторів податкових ризиків та систематизованих схем оптимізації податкових платежів.

2. Методика складання та підбір альтернативних проектів податкового планування. Види проектів податкового планування. Методика складання та підбір альтернативних проектів податкового планування.

3. Порядок вибору оптимального проекту податкового планування на основі критеріїв оптимальності. Критерії оптимальності в податковому плануванні: показники прибутковості проекту податкового планування, безризиковості проекту податкового планування, відсутності обмежень проекту податкового планування.

4. Порядок складання податкового плану та податкового календаря.

Поняття податкового плану та податкового календаря, процедура їх складання.

5. Моніторинг та коригування заходів податкового планування.

Порядок здійснення моніторингу виконання податкового плану. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на виконання податкового плану. Порядок коригування заходів податкового планування під зміни зовнішніх та внутрішніх факторів. Аналіз результатів податкового планування.

Тема 7. Організаційні аспекти податкового планування на підприємстві

1. Методика обґрунтування доцільності формування системи податкового планування на підприємстві. Організація ресурсного забезпечення податкового планування на підприємстві: кадрового, матеріального, інформаційного.

2. Структура та функції проектної групи з податкового планування.

Кваліфікаційні вимоги податкового менеджера. Порядок взаємодії податкової групи з іншими підрозділами підприємства: дирекцією підприємства, бухгалтерським підрозділом, планово-економічним підрозділом, підрозділом аудиту, юридичним підрозділом, підрозділом збуту, підрозділом постачання. Координація дій підрозділів підприємства стосовно заходів податкового планування.

3. Документообіг в рамках податкового планування. Порядок організації документообігу в рамках податкового планування.

Змістовий модуль 4. Податкове планування окремих податків і зборів

Тема 8. Податкове планування податку на прибуток

1. Особливості податкового планування податку на прибуток.

Взаємозв'язок податків. Топологія складання схем податкового планування податку на прибуток.

2. Складання проектів податкового планування з податку на прибуток.

Складання основних, резервних та аварійних проектів податкового планування з податку на прибуток на основі спеціальних методів податкового планування: заміни відносин, розподілу відносин, делегування податків структурі-сателіту, використання офшорів, використання переваг міжнародних договорів, використання облікової політики, відстрочення податкового платежу. Вибір оптимального проекту податкового планування з податку на прибуток.

3. Трансфертне ціноутворення та його вплив на податкове планування.

Поняття трансфертного ціноутворення. Методи визначення трансфертних цін для цілей оподаткування.

Тема 9. Податкове планування податку на додану вартість

1. Особливості податкового планування податку на додану вартість.

Топологія складання схем податкового планування податку на додану вартість.

2. Складання проектів податкового планування з податку на додану вартість. Складання основних, резервних та аварійних проектів податкового

планування з податку на додану вартість на основі спеціальних методів податкового планування: заміни відносин, розподілу відносин, делегування податків структурі-сателіту, використання офшорів, використання облікової політики, відстрочення податкового платежу.

3. Вибір оптимального проекту податкового планування з податку на додану вартість. Критерії вибору оптимального проекту податкового планування з податку на додану вартість.

Тема 10. Податкове планування інших податків і зборів

1. Особливості податкового планування інших податків і зборів.

Особливості податкового планування податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Топологія складання схем податкового планування податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

2. Складання проектів податкового планування інших податків і зборів.

Складання основних, резервних та аварійних проектів податкового планування податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

3. Вибір оптимального проекту податкового планування інших податків і зборів. Вибір оптимального проекту податкового планування податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Змістовий модуль 5. Міжнародне податкове планування

Тема 11. Міжнародне податкове планування.

1. Категорійний апарат міжнародного податкового планування.

Принципи територіальності та резиденства. Поняття податкового доміцця. Принципи міста призначення та країни походження. Система податкових заліків та податкових кредитів. Застосування міждержавних угод про уникнення подвійного оподаткування в міждержавному податковому плануванні.

2. Особливості індивідуального податкового планування.

Суб'єкти, об'єкти та мета індивідуального податкового планування. Застосування трастів в індивідуальному податковому плануванні.

3. Особливості корпоративного податкового планування.

Суб'єкти, об'єкти та мета корпоративного податкового планування. Особливості корпоративного податкового планування: поняття трансфертного ціноутворення, «шопінгу» міждержавних податкових угод. Основні операції по корпоративному плануванню: перерозподіл (диверсифікація) прибутку, заниження прибутку, утворення прибутку.

Застосування в податковому плануванні пірамідної структури транснаціональних корпорацій. Офшорні компанії. Торгово-закупіві базові компанії: збутові базові компанії, закупіві базові компанії. Базові ліцензійні компанії. Базові сервісні компанії. Кептингові страхові компанії.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	лаб.	с.р.		л	с	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Теоретичні та методичні основи державного планування податкових надходжень, податкового планування на підприємстві										
Тема 1. Прогнозування і планування податкових надходжень. Методи прогнозування і планування податкових надходжень.	16	2	2		8	16	1			15
Тема 2. Податкове планування в системі загального планування підприємства	12	2	2		6	12	1	1		10
Тема 3. Податкові ризики в заходах податкового планування	12	2	2		6	12				12
Разом за змістовим модулем 1	40	6	6		24	40	2	1		37
Змістовний модуль 2. Принципи, методи, види та етапи податкового планування на підприємстві										
Тема 4. Принципи та методи податкового планування на підприємстві.	15	2	2		8	15	1	1		13
Тема 5. Види та етапи податкового планування на підприємстві	15	2	2		8	15	1			14
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4		20	30	2	1		27
Змістовий модуль 3. Методика та організаційні аспекти податкового планування на підприємстві										
Тема 6. Методика податкового планування на підприємстві.	20	2	2		8	20	1			14
Тема 7. Організаційні аспекти податкового планування на підприємстві.	20	2	2		8	20	1			14
Разом за змістовим модулем 3	40	4	4		20	40	2			28
Змістовий модуль 4. Податкове планування окремих податків і зборів										
Тема 8. Податкове планування податку на прибуток	15	4	4		10	15	1			14
Тема 9. Податкове планування податку на додану вартість	15	4	4		10	15	1	1		13
Тема 10. Податкове планування інших податків і зборів	40	8	8		10	40	1			29
Разом за змістовим модулем 4.	70	16	16		30	70	3	1		56
Змістовий модуль 5. Міжнародне податкове планування										
Тема 11. Міжнародне податкове планування.	30	6	6		14	30	1	1		18
Разом за змістовим модулем 5.	30	6	6		14	30	1	1		18
Усього годин	210	36	36		108	210	10	4		166

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України// ВВР У. -1996. -№ 30.
2. Бюджетний кодекс України (зі змінами та доповненнями).
3. [Земельний кодекс України](#)(зі змінами та доповненнями).
4. Митний кодекс України (зі змінами та доповненнями).
5. Податковий кодекс України (зі змінами та доповненнями).
6. Цивільний Кодекс України /Міністерство юстиції України. -К.: Юрінком Інтер, 2003.
7. Господарський Кодекс України. Господарський процесуальний кодекс України: Офіційні тексти/міністерство юстиції України.–К.: Юрінком Інтер, 2003.
8. Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" від 01.06.2000 р. // ВВРУ. -2000. (зі змінами від 20.09.2000 Р.)
9. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб підприємців” від 15 травня 2003 р.// УК.–2003.
10. Закон України “Про захист економічної конкуренції” від 11.01.2001 р.
11. Закони України (зі змінами та доповненнями):
  - 11.1. “Про державний бюджет України на поточний рік”.
  - 11.2 "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань" від 15.05.2003 року № 755-IV.
  - 11.3. “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.03. № 1058-IV.
  - 11.4 “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 08.07.10. – № 2464- IV.
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. № 236 Положення про Державну фіскальну службу України
13. Постанова КМ України від 24.02.2016 №113 "Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального.
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 569(зі змінами та доповненнями) Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість.
15. Постанова КМУ від 27 грудня 2010 р. N 1251 Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів(зі змінами та доповненнями).
16. Постанова КМУ від 16.03.17 р. № 231 «Про затвердження переліку груп технічно складних побутових товарів, які підлягають гарантійному ремонту (обслуговуванню) або гарантійній заміні, в цілях застосування реєстраторів розрахункових операцій»
17. Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 №21 "Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість" (із змінами, внесеними наказом Мінфіну від 23.02.2017 N 276)

18. Наказ Міністерства фінансів України 31.12.2015 № 1307 Порядок заповнення податкової накладної/

19. Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 р. N 897 Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств. Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 8 липня 2016 року N 585.

20. Наказ Міністерства фінансів України 17.06.2016р. № 553 Про затвердження форми Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації.

21. Наказ Міністерства фінансів України від 13.01.2015р. № 4 Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку.

22. Наказ Міністерства фінансів України 09.12.2011 № 1588 Порядок обліку платників податків і зборів.

23. Наказ Міністерства фінансів України від 14.04.2015. – № 435. Порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

24. Наказ Міністерства доходів і зборів від 16.09.2013 № 481 Про затвердження форми Книги обліку доходів і витрат, яку ведуть фізичні особи - підприємці, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, і фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та Порядку її ведення.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України: <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний портал Президента України: <http://www.president.gov.ua>.
3. Офіційний портал Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. <http://dspace1.lvduvs.edu.ua/handle/123456789/189>
5. zakon.rada.gov.ua/go/2755-17
6. zakon.rada.gov.ua/go/4495-17
7. zakon.rada.gov.ua/go/2464-17
8. zakon.rada.gov.ua/go/77-19
9. zakon.rada.gov.ua/go/909-19